

σιέ. Καί ἡ μὲν Κ. Ρενιέ νομίσασα ὅτι ἦτο κλέπτως ἀφῆκε κρυψὴν, ἡ δὲ Οὐρανία, ἀναγνωρίσασα τὸν μνηστῆρά της, ἀπελιθώθη, καὶ ὁ Ἀνδρέας, προσποιηθεὶς ὅτι τότε πρῶτον ἐβλεπεν αὐτὸν ἀνέκραξε.

— Καλῶς ὤρισε, φίλε μου; τί κάμνεις;

Ὁ δὲ Τεσιέ ὅλως κατάκοπος, τρέμων τοὺς πόδας καὶ πονῶν τοὺς δακτύλους, κατεβρέχθη ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος. Καὶ ἠθέλησε μὲν νὰ μειδιάσῃ, ἀλλὰ τοσοῦτω γελοῖον κατέστη τὸ ἦθός του, ὥστε αἱ δύο κυρία ἀνακχυχάσασαι ἔφυγον δραματικῶς. Μόνος ὁ Ἀνδρέας μείνας ἠρώτησεν αὐτὸν μετὰ σοβαρότητος τείνας τὴν δεξιάν·

— Πῶς εὐρέθης αὐτοῦ, Ἀριστείδη, κολλημένος ὡς κισσός;

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΛΟΓΙΩΝ ΧΙΩΝ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

ΛΕΩΝ Ο ΑΛΛΑΤΙΟΣ.

Ὁ πολυμαθὴς καὶ πολυγράφος οὗτος τῆς προπαραελθούσης ἑκατονταετηρίδος συγγραφεὺς (α), ὁ μέχρι μακίας τῆς Παπικῆς Ἀρχῆς ἐνθερμος ὑπέρμαχος (β) καὶ τοῦ Ὀρθοδόξου πατρίου ἡμῶν δόγματος ἄσπονδος κατήγορος (γ), ὁ ἅπαντας σχεδὸν Ἑλληνας τε καὶ ἀλλοδαποὺς συγγραφεὶς ἀναγνοὺς, καὶ τὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν χωρὶς τὰ πλείω ἐν τῇ ἐκυτοῦ εὐρείᾳ καὶ ὄντως τετραστίχῃ μνήμῃ πρόχειρα ἔχων, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τῶν ἐν τοῖς πολυπληθέσι καὶ πολυειδέσι πονήμασιν αὐτοῦ ἐντύποις ἢ χειρογράφοις μνημονευομένων, ἐγεννήθη μὲν ἐν Χίῳ τῷ 1586 ἔτει, Ἰουλίου μηνὸς 22 (δ), ἐξ ἰθαγενῶν γονέων τὸ δυτικὸν θρήσκευμα προσθευόντων (ε), καὶ εἰς τὰς μεσαιᾶς τῆς κοινωνικῆς κλίμακος βαθμίδας ἀνηκόντων, ἐτελεύτησε δὲ ἐν Ρώμῃ, τῷ 1669, Ἰανουαρίου 19 (ς), καθ' ἃ οἱ τὴν βίον αὐτοῦ ἱστορήσαντες βιογράφοι μνημονεύουσι (ζ).

Καὶ τὰ μὲν περὶ γεννήσεως, πατρίδος, γονέων καὶ θρησκείας Λέοντος τοῦ Ἀλλάτιου τοιαῦτα ὅποια δὲ τὰ περὶ ἐκπαιδεύσεως, ἀκμῆς καὶ τελευτῆς αὐτοῦ;

Ἐνεατῆς, κατ' ἄλλους δεκαετῆς μόλις τὴν ἡλικίαν ὦν, ἐστάλη ἐκ Χίου εἰς Καλαβρίαν τῆς Νεαπόλεως, ἐνθα ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ εὐγενοῦς καὶ κραταιοῦ Σπινελλεῖου οἴκου ἤρξατο τῶν προκαταρκτικῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐν τῇ ἐκεῖ Σχολῇ, ὑπὸ πάντων τῶν διδασκάλων διὰ τὸ ὀξυμαθὲς καὶ ἀσκον καὶ φιλόπονον ἐκπαινούμενος, καὶ διὰ τὸ εὐπροσῆγορον, ἀστείον καὶ ἐπίχαρι τοῦ ἦθους ἀγκυμῶμενος.

Δεκατετραετῆς (1660) μετέβη εἰς Ρώμην, καὶ διὰ τῆς τοῦ προστάτου αὐτοῦ Καρδινάλιου Φιλίππου Σπινέλλου ἐπιτρόφης κατετάχθη εἰς τὸ ἐκεῖ πανεπιστήμιον μετ' ἄλλων νέων Ἑλλήνων ὑπὸ τοῦ τῆς Ρώμης κλεινοῦ Ποντίφηκος Λέοντος Δεκάτου, κατὰ προτροπὴν Ἰωάννου Ἀσκάρειος τοῦ Ρουνδακινοῦ, ὅστις μετὰ τὴν τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου κατάλυσιν εἶχε καταφύγει εἰς Ἰταλίαν σὺν τῷ πατρὶ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς τὴν πανωλεθρίαν ἐκείνην διαφυγοῦσι. Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο εἶχεν ἰδρυθῆ τὸ 1513, καὶ ὡς μέγας πυρσὸς ἐν νυκτὶ ἀσελήνῳ ἐξέπεμπε τὰς λάμψεις αὐτοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην. Διήκουσε δὲ ὁ Λέων τῶν μαθημάτων τῆς φιλοσοφίας, τῆς θεολογίας καὶ τῆς φιλολογίας.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω· Βερνάρδος δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ Χίος, ὁ τῆς ἐν Νεαπόλει Ἀγγλῶνης τότε ἐπίσκοπος, ἀνὴρ τὰ μάλιστα βουνεχῆς καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων οὐκ ἄμοιρος, ἀκούσας τὸν ἐκυτοῦ νεκρὸν συμπολίτην ὑπὸ πολλῶν σοφῶν ἀνδρῶν θυμαζόμενον καὶ ἐπαινετούμενον, προσεκάλεσεν εἰς συνέντευξιν καὶ προσέφερεν αὐτῷ, ἀντὶ ἀδράς χρηματικῆς μηνιαίας ἀμοιβῆς, τὴν θέσιν μεγάλου τοποτηρητοῦ, ἣν δεχθεὶς ὁ Ἀλλάτιος μετὰ διετίαν ἐγκατέλιπε, ποθῶν ἀσπάσασθαι τοὺς γονεῖς, καὶ τὸν αἴθριον καὶ ποιητικὸν τῆς φύσεως αὐτὸν γῆς οὐρανόθεν ἰδεῖν.

Μετὰ πολυώδυνον καὶ ἐπίπονον πλοῦν ἀφικνεῖται τέλος εἰς Χίον, καὶ ὑπὸ τῆς μηχανητικῆς θείας τῶν ὑπὸ μυροβόλων δένδρων καταφύτων καὶ ὑπὸ χλόης κεκαλυμμένων ὀρέων καὶ πεδιάδων αὐτῆς θελχθεὶς, τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον ἐν τῇ τερπνῇ ταύτῃ τῆς εὐκράτου Ἰωνίας νήσῳ διελθεῖν ἀπεφάτισε, καὶ μετὰ χρεῶς τὰ αὐτὸ ὑψηλὸν ὑποῦργημα ὁ παρὰ τῷ τῆς Ἀγγλῶνης κατεῖχε, παρὰ τῷ ἐκεῖ Λατίνῳ ἐπισκόπῳ Μάρκῳ Ἰουστινιανῷ τῷ Χίῳ δέχεται.

Χρόνου δὲ προϊόντος, ἀσθενεῖς (θ) περιπεσὼν, τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἐκμαθεῖν ἐπόθησεν, ἵνα δι' αὐτῆς τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ ὠφέλιμος γένηται. Διὸ ἐπανέρχεται εἰς Ρώμην καὶ τῶν τοῦ σοφοῦ Ἰουλίου Καίσαρος Λαγάλλα μαθημάτων ἀκροασάμενος, ἅμα δὲ καὶ τὸν διδασκαρικὸν στέφανον προσκτησάμενος, εἰς Χίον ἐπανέρχεται, ἐνθα οὐχὶ τοῦ σώματος μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ἰατρὸς καθίσταται, διδάσκων τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τοῖς ἐν τῷ διαδραπέμῃ αὐτοῦ ἐγερθέντι Σχολείῳ (ι) φοιτῶσι τῶν Δυτικῶν Χίων πασι.

Οὐ πολὺ δὲ μετὰ τὴν τοῦ πεντητηρίου ἀνέγερσιν, οἱ ὑπὲρ δύναμιν μόχθοι ἐξησθένησαν τὸ σῶμα αὐτοῦ· διὸ ἀναθεὶς εἰς ἄλλους τὴν διεύθυνσιν καὶ διδασκαλίαν, κατέλιπε καὶ ἐκ δευτέρου τὴν προσφιλεῖ γενέθλιον χώραν, ἣν ἐπέπρωτο μὴ ἐκπαιδεῖν πλέον, καὶ εἰς Ρώμην μετέβη κατὰ πρόσκλησιν τοῦ τότε

ἀρχιερατεύοντος Γρηγορίου ΙΕ', τοῦ κατὰ τὸ 1622 ἔτος (α) ἀποστείλαντος αὐτὸν εἰς Εἰδελβέργην, ἵνα περὶ ἀλάθη καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Βατικανὸν μεταφέρῃ τὴν πλουσίαν χειρογράφων πολυτίμων καὶ σπανίων ἐντύπων βιβλίων βιβλιοθήκην τοῦ Παλατινοῦ Ἐκλέκτορος Φρειδερίκου Ε', ἣν αὐτῷ ὁ τῆς Βαυαρίας Δουξ Μιχάιλιανὸς ὁ Μέγας ἐδωρήσατο.

Ἐπανελθὼν εἰς Ῥώμην, καὶ τὸν προστάτην καὶ φίλον αὐτοῦ Πάπαν εὐρῶν τεθνηκότα, ἀντὶ ἀμοιβῆς (ιβ), ἦν δικαίως καὶ ἐπαξίως ἀνέμενεν, ἐτέθη εἰς εἰρκτὴν, συκοφαντηθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Γάσπαρον Σκιοππίον, ὡς σφετερισθεὶς τῶν πολυτιμοτέρων τῆς βιβλιοθήκης κειμηλίων. Καὶ εἰ μὲν ἡ κατὰ τοῦ Λεόντος κατηγορία ἦτο βλάσιμος οὐκ οἶδαμεν· οἶδαμεν ὅμως ὅτι ἀχθεὶς εἰς δίκην, καὶ δικασθεὶς ἠθωώθη, καὶ ἀποφυλακισθεὶς ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου Λαιλίου Βήσκια (ιγ) φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ ἀνεδείχθη· τούτου δὲ τελευτήσαντος τῷ 1638, Νοεμβρίου 29 (ιδ), μετετέθη ὡς τοιοῦτος ἐν τῇ τοῦ Φραγγίσκου Βερθερίνου (ιε) Καρδινάλιου καὶ τούτου, παρ' ᾧ μέχρι τοῦ 1661 ἔτους διέμεινεν, ὅτε ἀποβίβσαντος τοῦ βιβλιοφύλακος τοῦ Βατικανοῦ Λουκά Ὀλστενίου (ισ), διωρίσθη διάδοχος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἀλεξάνδρου τοῦ Ζ'.

Τοιαῦτα καὶ τὰ περὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ βιοτῆς Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου ὑπὸ τῶν ἱστοριογράφων μνημευόμενα. Ἰάκωβος δὲ Παστρίκιος, ὁ τὰ μετὰ τὴν ἐκ γῆρατος τοῦ Ἀλλατίου τελευτὴν βιβλίον (ιζ) αὐτοῦ κληρονομήσας ἱστορεῖ, καθ' ἃ Ἰωάννης ὁ Μαξιλλῶν ἐν τῷ ἐκυτοῦ συγγράμματι τῷ ἐπιγραφόμενῳ *Italicorum Museion* μνημονεύει, ὅτι, ἐρωτηθεὶς ποτε ὁ Ἀλλατίος ὑπὸ τοῦ Ποντίφηκος Ἀλεξάνδρου τοῦ Ζ' «ἵνα τί οὐ νυμφεύεται;» — «ἵνα εἶμι ἐλεύθερος τὸ μοναχικὸν σχῆμα λαβεῖν, ἀπήντησεν. — «ἵνα τί οὖν αὐτὸ οὐ λαμβάνεις;» — «ἵνα δύναμαι γυναῖκα νυμφευθῆναι ὅπότεν βούλωμαι, ἀνταπήντησε;» (ιη). Διήλθε δὲ ἅπαντα τὸν βίον ταλαντευόμενος μεταξὺ γυναικῶς καὶ ἐνορίας. Καὶ πιθανὸν μὲν μετενόησε γηράσας ὅτι οὐδεμίαν ἐξελέξατο· ἴσως ὅμως εἰ ἐξέλεγε μετενάει ἀκαταπαύστως ἐπὶ πεντηκονταετίαν. Ὁ αὐτὸς Παστρίκιος ὅστις, ὡς γνωστὸν, οἰκειότατος αὐτῷ ἐπὶ πολλὸν χρόνον διετέλεσε καὶ ἐγίνωσκε πάντα τὰ κατ' αὐτὸν, μαρτυρεῖ ὅτι ἐπὶ τεσσαράκοντα ὅλους ἐνιαυτοὺς μίαν μόνην καὶ τὴν αὐτὴν γραφίδα μετεχειρίσθη πρὸς γραφὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης (ιθ), καὶ ὅτι ἀπολέσας αὐτὴν περίλυπος μέχρι δακρύων ἐγένετο. Πρὸς δὲ, ὅτι καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἐσπέραν ἐσύχναζεν εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ θέατρον τῶν νευροσπάρων, ἃ ἐνησμενίζετο λίαν θεώμενος, καὶ ὅτι ἐπὶ μίαν μόνην νύκτα ἀντέγραψε χειρόγραφον ἐπιγραφόμενον, «*Diagno Romanorum Pontificum*» (κ), ὅπερ Μο-

ναχὸς τοῦ Σιστέρσιανοῦ τάγματος, Ἰλαρίων Φαγκάτιος καλούμενος, ἐδάνεισεν αὐτῷ.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα περὶ τοῦ ἀοιδίμου χιογενεοῦ σοφοῦ τούτου ἀνδρὸς ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφθησαν ὑπὸ τῶν συγχρόνων καὶ μεταγενεστέρων χρονογράφων ἀνέκδοτα, ζωηρότατα τὰς εἴσεις καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ ἐξεκονίζοντα. Δεῦτε νῦν ἴδωμεν ὅποια καὶ πόσα τὰ ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντα ἢ μεθερμηνευθέντα συγγράμματα, ἐξετάζοντες πρῶτον ἐν ἐκτάσει καὶ χρονολογικῇ τάξει, ὡς εἰκὸς, τὰ διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθέντα (κα), καὶ ἔπειτα διὰ βραχείων τὰ ἐν ταῖς δημοσίαις καὶ ἰδιωτικαῖς τῶν τῆς ὕψηλιου μεγαλοπόλεως βιβλιοθήκῃς ἀνέκδοτα εἰσέτι μετὰ πολλῶν ἄλλων τῆς ἀρχιότητος εὐρωτιῶν τῶν χειρογράφων κείμενα (1).

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΛΟΓΤΟΙ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ τὰ κατὰ Δάφνην καὶ Χλίην λόγοι τέτταρες, ἐπιμελεία καὶ διορθώσεις καὶ προσθέσει πλείστων σημειώσεων Ν. Σ. ΠΙΚΚΟΛΟΥ. Ἐν Παρισίοις φωξ'.

Τοῦτο ὑπάρχει τὸ τελευταῖον φιλοπόνημα τοῦ μακαρίτου Πικκόλου, οὗ τινος τὴν εἰς τὰ ἄνω μεταστάσει ἀνηγγείλαμεν τὸ 1865 ἔτος (2). Ἐξεδόθη δὲ εἰς φῶς μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἐπιστάσις τοῦ ἐν Παρισίαις σοφοῦ καθηγητοῦ Κ. Egger. Τοῦ δὲ Λόγγου, Ἕλληνας μὲν συγγραφέως ἀκμάσαντος τὴν Δ' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ, μὴ ἔχοντος ὅμως καὶ τὸ ὄνομα ἑλληνικόν, δι' ἃ καὶ παρεφθαρὲν ἢ ὑποδολιμαίων νομίζεται, εἶναι τὸ μόνον σωζόμενον ἔργον.

Ὁ μῦθος τῶν *Ποιμενικῶν* εἶναι ἀπλούστατος. Δύο ποιμένες Μιτυληνῆσι εὗρον κατὰ τύχην εἰς τοὺς ἀγρούς δύο βρέφη, ἄρβεν καὶ θῆλυ, γαλακτουχούμενα τὸ μὲν ὑπὸ αἴγδος, τὸ δὲ ὑπὸ οἴδς ἢ προβατίνας. Λαβόντες δὲ υἱοθέτησαν καὶ ἀνέθρεψαν αὐτὰ μετὰ πλείονος ἐπιμελείας ἢ ὅση ἔπρεπεν εἰς βοσκούς, διότι τὰ παρ' αὐτοῖς εὐρεθέντα γνωρίσματα ὅτε ἀνεκκλύφθησαν ἐδείκνυον ἐπίσημον καταγωγὴν.

Τὰ δύο παιδία «ταχὺ μάλα κῦξησαν, καὶ κάλλος αὐτοῖς ἐξεφαίνετο κρεῖττον ἀγροικίας» καὶ ἐπειδὴ ὀδηγοῦντα ποίμνια ἐλάμβανον ἀφορμὰς νὰ συναντῶνται καθ' ἑκάστην, καὶ νὰ συνδιαλέγωνται, καὶ νὰ συμπαίζωσι, καὶ νὰ συντρώγωσιν, ἠσθάνθησαν ἀμοιβαίαν τινὰ κλίσιν, τὴν κλίσιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν, ὡς ἀξιοῦ

(1) Εἰς ἐπέμμενα φυλλάδια θέλουσι καταχωρηθῆ αἱ τε σημειώσεις καὶ ὅσα ἄλλα ὑπόκειται ὁ συγγραφεὺς τῆς ἀνωτέρω διατριβῆς. Σημ. Πανθ.

(2) Παγθ. τόμ. ΙΣΤ', σελ. 168.